

IZVRŠNI REZIME

Budući da sam četiri meseca sprovodio terensku istragu i proveru dokaza i nakon obavljanja više od 40 razgovora sa svim uključenim ljudima, došao sam do sledećih zaključaka:

Što se tiče rukovanja predmetom

1. Činjenica je da je xxxxxxxxxxxxxxxx podnela izveštaj organima EULEX misije preko svojih pretpostavljenih u junu 2012. godine, uz koji su priloženi transkripti snimanih telefonskih razgovora zatvorenika, koji otkrivaju da je taj zatvorenik želeo da uspostavi ili je uspostavio kontakt sa sudijama i tužiocima kako bi sredio svoje puštanje i oslobađajuću presudu. Ovi tanskripti nisu sadržali nikakav nagoveštaj da je isplaćen novac.
2. Xxxxxxxxxxxxxx samim tim može da se smatra unutrašnjim uzbunjivačem i ne bi trebalo da bude predmet predrasuda na osnovu njenih radnji.
3. Tadašnji šef misije i zamenik šefa misije nisu smatrali da su ova dokumenta iziskivala unutrašnju istragu jer su izveštaj, a naročito objašnjenje, pokazali sumnje o tome da li dokumenta odražavaju realnost, a njihovo iskustvo u obaveštajnim poslovima dovelo ih je do istog zaključka. Nije bilo moguće ustanoviti da li su oni podneli izveštaj Briselu.
4. Obaveštajna služba misije je u martu 2013. godine prikupila nove informacije o istim navodima o korupciji; šef misije je odlučio, u dogovoru sa komandir Komande civilnih operacija da oforme posebnu grupu koja je trebalo da sprovede istragu pod ovlašćenjem šefa Izvršne službe xxxxxxxxxxxxxxxx misije.
5. Niko osim pomenutih lica i članova istražne grupe nije bio obavešten, ni u Prištini ni u Briselu.
6. Preliminarna istražna grupa je zaključila svoj izveštaj tvrdnjom da nije nađen nijedan dokaz koji potkrepljuje navode, ali da bi lokalni posrednici i advokati trebalo da budu gonjeni.
7. Šef misije i komandir komande civilnih operacija su doneli zajedničku odluku da imenuju specijalnog tužioca, odstupanjem od operativnog plana (OPLAN), i da proslede ovog tužioca mešovitom zajedničkom istražnom timu sa kosovskim tužiocem. Obavešteni su samo oni ljudi koji su bili direktno uključeni.
8. Specijalni tužilac je unajmljen na osnovu sposobnosti i počeo je da radi.

9. Nakon odlaska komandira Komande civilnih operacija (KCO), ni vršilac dužnosti komandira KCO ni njegov naslednik nisu obavješteni o ovoj operaciji.
10. Kada su u štampi počele da se pojavljuju glasine, vršilac dužnosti komandira KCO je upitan od strane xxxxxxxxxx i mogao je da odgovori u dobroj nameri da se ne sprovodi nikakva istraga iako je malo kasnije podnesen zahtev za odricanje od imuniteta.
11. Odrađeni su aranžmani da se omogući da ovaj zahtev bude delimično uslišen, samo za potrebe istrage.
12. Postavljena su pitanja o proceduri koja je korišćena u ovom slučaju i o njenoj zakonitosti. Suprotno od određenih navoda, doneta je odluka da se istraga nedvosmisleno podrži.
13. Tek onda je štampa javno obelodanila slučaj, delimično na osnovu dokumenata koje je napisala xxxxxxxxxxxxxxxx (videti niže).
14. Kako bi se sprečila dalja iznenađenja kao rezultat političkih dešavanja u vezi sa slučajem, CPCC se dogovorio sa tužiocem da on obavesti CPCC o mogućim reperkusijama političkih dešavanja, bez davanja bilo kakvih informacija o suštini slučaja. Na tužiocu će biti da ocenjuje koje informacije bi mogao da pruži kako bi sačuvao pravosudnu nezavisnost.
15. Tužilac je potvrdio da na njega nije vršen pritisak da zaključi slučaj. On je naveo da se suočio sa administrativnim problemima za koje se, nakon istrage, ispostavilo da su uobičajeni administrativni problemi u vezi sa menjanjem i zapošljavanjem osoblja.
16. U zaključku, istraga je trebalo da se započne na samom početku. Time bi se sprečila pitanja koja su kasnije nastala u vezi sa korišćenjem tajnih i specijalnih procedura, što je izazvalo sumnje o zataškavanju, za koje se na sreću ispostavilo da su neosnovane. Komunikacija između Prištine i Brisela, a naročito unutar CPCC-a je bila slaba. Iako nije bilo neophodno da se proslede detalji o slučaju koji su bili predmet istražne tajne, saznanje da u stvari postoji slučaj sprečilo bi nesporazume i omogućilo efikasnu komunikaciju kada je štampa učinila svoje obelodanjivanje. Mislim da je u ovom slučaju od samog početka trebalo da se koristi standardna procedura, što bi sprečilo probleme koji su opisani napred.

Što se tiče tretmana xxxxxxxxxxxxxxxx

1. Kao unutrašnji uzbunjivač, xxxxxxxxxx nije trebalo da bude predmet bilo kakve unutrašnje predrasude, što je činjenica koju je njoj potvrdio šef misije.

2. Svi njeni navodi su bili predmet formalne istrage kada su podneseni administraciji.
3. Dva disciplinska postupka pokrenuta protiv nje bila su zasnovana na utvrđenim činjenicama i bila su opravdana. Jedan od tih postupaka je rezultirao najblažom kaznom (usmenim ukorom), dok je drugi bio zaključen.
4. Žalbe XXXXXXXXX proizašle su iz činjenice da je ona htela da poveže procenu svojih navoda o korupciji sa disciplinskim istragama.
5. Nijedan slučaj joj nije oduzet i nijedan slučaj nije bio blokiran. Slučaj koji ona pominje (slučaj trostrukog ubistva) je lokalni slučaj, nije EULEX-ov slučaj, i postupak se privodio kraju. Postojale su razumne osnove da se jednostavno pusti da slučaj teče svojim tokom, čak i ako bi moglo da se tvrdi drugačije. Razumljivo je da XXXXXXXXX, uverena u nevinost jednog od okrivljenih, želela da ponovi otvori slučaj. Svi znaju da ishod pretresa nije istina već pravosudna istina, što je veoma različita stvar, i njena je stvar (XXXXXXX) što to nije htela da prihvati.
6. Informacije koje je ona dostavila za ponovno otvaranje predmeta bile su ispitane tokom postupka od strane svih sudija, i za njih te informacije nisu bile dokazane. Isto važi i za presretnute razgovore koje njen izveštaj sadrži.
7. Postojanje zavere protiv nje od strane grupe kolega nije zasnovano na nikakvim dokazima osim na činjenici da su se određene kolege družile, i to je proizvod glasina, od kojih su neke netačne.
8. Tačno je, međutim, da ona nije bila u dobrim odnosima sa svojim naređenim, da nisu uloženi svi naponi kako bi se ona lagodno osećala na svom radnom mestu i da je možda s razlogom osećala da je skrajnuta.
9. Njeni navodi da su u prošlosti zapošljavani nekompetentni tužioci nisu bili ispravni kada su ispitani spisi dotičnih lica, i bili su upereni protiv ljudi koji bi bili njena konkurencija na narednom konkursu.
10. Ona nije otpuštena sa posla, nego ista nije prošla otvoreni konkurs za zapošljavanje shodno odluci XXXX da se smanji broj sekundiranih tužioca. Procena članova komisije i pitanja koja su postavljena nisu otkrila da je ista bili diskriminisana. Iako je moguće da nije odavala takvu vrstu sigurnosti koja je potrebna za izuzetan učinak na poslu, jednostavnost pitanja je njoj trebala da omogući, imajući u vidu stepen njenog iskustva, da se bez poteškoće istakne.

11. Njena suspenzija nije, suprotno onom šta ona misli, disciplinska kazna, nego preventivna mera koja je imala za cilj da se spreče dalja curenja po medijima i bila je opravdana činjenicom da iako ona nije bila odgovorna za curenja, ona je izradila dokumenta koja su se koristila kao osnov za novinske članke.

12. Prema važećem EU pravu, ona se ne može smatrati spoljnim uzbunjivačem.

Priroda izvršnog rezimea je da iste bude sažet i da izbegne nijanse. Sva gore navedena pitanja se detaljnije obrađuju u nastavku ovog izveštaja.

PREPORUKE

O funkcionisanju izvršne vlasti

U meri u kojoj se održava izvršna vlast, u jednom ili drugom obliku, savetuje se da:

1. Pobrnuti se da prilikom zapošljavanja svojih članova pruži dovoljno dug mandate kako bi se osiguralo neprekidno vođenje predmeta i ubrzati postupak zamene kako bi se obezbedio veći kontinuitet.
2. Lična primopredaja dužnosti treba da se uvede kao obaveza na kraju svakog mandata.
3. Izraditi smernice koje razjašnjavaju odgovornosti sekundiranog osoblja što se tiče doprinosećih Država i Misije, respektivno.
4. Razviti zajedničko osećanje pripadnosti izradom opštih pravila etike.
5. Uskladiti što je moguće više nivoe naknade osoblja pod ugovorom i sekundiranog osoblja.
6. Ojačati hijerarhijsku kontrolu nad učinkom i rezultatima pedantnim praćenjem statistika i na nivou Misije i na nivou CPCC-a, kako bi se osiguralo postizanje ciljeva i uvođenje nove prakse za poboljšanje rezultata.
7. Delegirati kontrolu nad disciplinskim merama nezavisnom spoljnjem organu sastavljenom od sudija na viskom nivou sa ovlašćenjima da vode istragu u izriču kazne.

O funkcionisanju Misije

1. Treba se strogo pridržavati pravilima upisivanja dokumenta.
2. Pored obaveze da se očuva tajnost, bilo bi korisno da se još više podigne svest osoblja o bezbednosnim pitanjima i da se osigura da se informacije saopštavaju jedino na osnovi „ono što mora se znati“. Ova politika je već na snazi, ali treba da se efikasnije sprovodi.
3. Svaki navodi o korupciji, bez obzira na bilo koje prethodne osude do kojih može doći u pogledu pouzdanosti, moraju biti predmet interne istrage i obrazložene odluke.
4. Ukoliko izgleda da su navedene činjenice ozbiljne i navodi dovoljno potkrepljeni, dotičnu osobu treba suspendovati uz punu platu, barem do kraja interne istrage.
5. U buduće, treba izbeći ad hoc rešenja čiji jedini efekt je da izabran pravac delovanja izgleda sumnjivim.
6. Što se tiče postupka koji je vođen u predmetnom slučaju, te i ukoliko postoje sumnje o zakonitosti vođenog postupka, jedini mogući pravac delovanja jeste da se isti isprati do kraja pružajući svu moguću podršku i poduzujući učešće EULEX tužioca zaduženih za slučaj, ukoliko isti to želi, dok se postupak ne privede kraju.
7. Bilo bi uputno da se uspostave, zajedno sa Misijom, načela strategije komuniciranja koja se zasniva na što moguće većoj transparentnosti sa medijima; ta načela treba da se odrede u saradnji sa Briselom, čime se obezbeđuje konsistentan pristup i omogućava Evropskom parlamentu i Državama članicama – putem dotičnih radničkih stranaka – da se blagovremeno obaveste. To ne znači da sve komunikacije treba da budu predmet odobrenja ili mikro-menadžmenta, nego ta radnja treba da se zasniva na opštem setu zajedničkih smernica.
8. Misija mora da uloži napor da uspostavi odnose poverenja sa lokalnim medijima u cilju saradnje, poštujući konkretne obaveze svakoj pojedinca.
9. Kada Šef Misije ili visokorangno osoblje CPCC odlazi, od velike je važnosti, i ima smisla, da sve važne informacije odlazeći rukovodioci proslede neposredno i u potpunosti na dolazeće rukovodioce. Da je to bio slučaj, izbegli bi se navodi za prikrivanje.
10. U buduće, prilikom izbornog postupka, po uputstvu, treba da se primene strožija pravila u vezi profesionalnog iskustva. Pored toga, prilikom odabira članova komisije, treba da se izbegne imenovanje pojedinca koji su profesionalno isuviše blizu kandidatima. Na taj

način bi se osigurala nezavisnost komisije i ograničila opasnost od one vrste kritike do koje je došlo u ovom slučaju.

O budućnosti izvršne vlasti Misije

1. Na organima vlastima je da odluče šta će se desiti sa Misijom, imajući u vidu u kojem se stanju trenutno nalazi, izgleda da pravosudni sistem Kosova i dalje nije u stanju da se uhvati u koštac sa izazovima korupcije i organizovanim kriminalom koji je sa istim povezan.
2. Kontinuirano prisustvo EULEX-a je moguće jedino ukoliko se izvrše sveobuhvatne reforme kako bi poboljšao svoju efikasnost i time i svoj kredibilitet. Nema svrhe da isti ostane samo da bi nastavio da radi istu stvar.
3. Ukoliko se u naime eliminiše izvršna vlast, postoji opasnost da se određeni broj sudskih postupka izgube i zaborave. Veoma je važno uspostaviti mehanizam za procenu i praćenje tih predmeta.
4. U svakom slučaju, treba da se uspostavi specifična vrsta znatno ojačanog MMA (praćenje, mentorisanje i savetovanje) za lokalne tužioce i sudije.